

ת"פ 58477/09/19 - מדינת ישראל נגד מוסא מסרואה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 58477-09-19 מדינת ישראל נ' דביר ואח'

לפני	כבוד השופט ירון לוי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	מוסא מסרואה

החלטה

פתח דבר

1. הנאשם, יבואן מזון, הורשע - על יסוד הודאתו, בגדרו של הסדר טיעון, שהושג במסגרת הליך גישור בפני כב' השופט בני שגיא - בעבירת קשר למעשים אחרים (עבירה לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**")), בכך שמסר ליועץ מזון 500 ₪, על מנת שהאחרון יעבירם לעובדת ציבור בשירות המזון הארצי, בעד פעולות הקשורות בתפקידה.

הסדר הטיעון

2. במסגרת ההסדר הוסכם כי ב"כ הצדדים יעתרו במשותף להשית על הנאשם 200 שעות לתועלת הציבור, קנס בסך 20,000 ₪ ומאסר מותנה.
3. עוד הוסכם כי הנאשם יופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן שיתייחס, בין היתר, לאפשרות ביטול הרשעתו, כי המאשימה תבקש להותיר על כנה את הרשעת הנאשם וכי הנאשם רשאי לעתור לביטולה.

המחלוקת

4. המחלוקת העיקרית בין הצדדים מתמקדת בשאלת אופן סיום ההליך: ביטול הרשעת הנאשם, כפי שעותרת ההגנה, או הותרתה על כנה כפי שעותרת המאשימה.

ההליכים

5. ביום 19.12.18 הוגש נגד הנאשם - ביחד עם 10 נאשמים נוספים העוסקים בהיבטים שונים של ייבוא מזון או ייעוץ ליבואני מזון - כתב אישום המייחס להם עבירות של מתן שוחד לעובדים בשירות המזון הארצי (להלן: "שירות המזון").

ביום 12.9.19 הורה בית המשפט על הפרדת עניינו של הנאשם, ביחד עם 4 נאשמים נוספים, מהדיון בעניינם של יתר הנאשמים. בהתאם להחלטה, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן.

6. הדיון בעניינם של יתר הנאשמים בכתב אישום זה הסתיים, והעונשים שהושתו עליהם הם:

א. נאשם 1 - 3 חודשי מאסר מותנה, קנס על סך 30,000 ₪ וצו מבחן לשנה;

ב. נאשם 2 - 2 חודשי מאסר מותנה, קנס על סך 25,000 ₪ ו-300 שעות שירות לטובת הציבור;

ג. נאשם 3 - 6 חודשי מאסר מותנה, קנס על סך 20,000 ₪ ו-200 שעות שירות לטובת הציבור;

ד. נאשם 5 - 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, 6 חודשי מאסר מותנה וקנס על סך 30,000 ₪.

העובדות

7. ואלה העובדות בהן הודה והורשע הנאשם:

א. במהלך שנת 2017 עסק הנאשם בייבוא גלילות למדינת ישראל.

באותה תקופה עבדה לריסה גופשטיין (להלן: "גופשטיין") כמהנדסת מזון במחלקת הייבוא בשירות המזון, כשבמסגרת תפקידה עסקה בהיבטים שונים הנוגעים במתן אישורי ייבוא מזון; ויורם מלבסקי (להלן: "מלבסקי") עסק במתן שירותי ייעוץ וטיפול בייבוא עבור יבואנים אל מול שירות המזון.

ב. בחודש ינואר 2017, הגיש הנאשם בקשה לאישור ייבוא גלילות מטורקיה שטופלה ע"י גופשטיין במסגרת תפקידה. לאחר מספר חודשים בהם אופן הטיפול בבקשה לא היה לשביעות רצונו, שכר הנאשם עורכת דין שתפעל לזירוז וקידום אישור הייבוא, מעשה שהכעיס את גופשטיין.

ג. בסמיכות לחג הפסח בשנת 2017, במועד שאינו ידוע, פנה הנאשם למלבסקי וביקש לשכור את שירותיו כיועץ מזון וזאת לאחר שלא היה מרוצה מיועצי המזון שייצגו אותו עד אותה העת. במעמד זה סיפר הנאשם למלבסקי על שכירת שירותיה של עורכת הדין על ידו וכעסה של גופשטיין בעקבות כך.

ד. בתגובה לדבריו של הנאשם, התקשר מלבסקי לגופשטיין - בנוכחותו של הנאשם - בשיחה מסרה גופשטיין למלבסקי כי היא "התעצבנה" מכך שהנאשם פנה לעורך הדין.

ה. בסיום השיחה הציע מלבסקי כי הנאשם ועורכת הדין יתנצלו בפני גופשטיין. כמו כן, הציע שהנאשם יקנה לגופשטיין משקה אלכוהולי או מתנה לחג הפסח. בעקבות ההצעה, נתן הנאשם למלבסקי ₪ 500 במזומן על מנת שזה יקנה לגופשטיין מתנה.

האם יש להימנע מהרשעת הנאשם?

תסקיר שירות המבחן

8. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם, בן 38, תושב נצרת, נשוי ואב לארבעה ילדים. הנאשם בעל עסק עצמאי מזה כשבע שנים בתחום יבוא גלילות, במסגרתו מועסקים, בין היתר, שלושה מאחיו. בעברו (שנת 2012) הרשעה שהתיישנה בעבירות שבל"ר ונהיגה פוזת. להתרשמות השירות, הנאשם אדם יציב, בעל יכולות אישיות גבוהות, והוא מנהל אורח חיים נורמטיבי ופרודוקטיבי.

שירות המבחן התרשם שהנאשם מקבל אחריות מלאה למעשיו, מביע חרטה עמוקה ותובנה בנוגע להשלכותיהם, למשמעויותיהם ולחומרתם.

השירות סבר שההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם הרתעה משמעותי וכי לא נדרשת התערבות טיפולית או שיקומית בעניינו.

השירות ציין כי הרשעת הנאשם עלולה לפגוע ביכולתו לעסוק בייבוא מזון, וכי בכך יגרם נזק כבד לו ולמשפחתו. על כן המליץ השירות לבטל את הרשעת הנאשם ולהסתפק בענישה חינוכית במסגרת צו של"צ.

טיעוני המאשימה לעונש

9. ב"כ המאשימה עתרה להותרת הרשעת הנאשם על כנה, בראש וראשונה, בשל חומרת מעשי הנאשם, שהתבטאה בעצם נכונותו לתת כספים לעובדת הציבור, ואשר אינה מתאימה לנוכח גובה הסכום הכספי שהועבר או העובדה שההעברה נועדה על מנת לפייס את עובדת הציבור.

על פי הטענה, הרשעת הנאשם הכרחית לצרכי הרתעת הציבור, ולשם העברת מסר לפיו עבירות השחיתות חמורות הן, ודינו של כל מי שנוטל בהן חלק להיות מורשע בדין.

לדברי ב"כ המאשימה אין בסברת הנאשם כי עובדת הציבור מקשה עליו לקיים את עבודתו כדי להוות שיקול לקולה. לפי הטענה, מצופה מאדם הנתקל בעובד ציבור המתנהל שלא כשורה לטפל בקושי באמצעים כשרים כגון דיווח לממונים. נטען כי הקלה בעונשו של הנאשם, בשל קשיים שהערים עובד הציבור, עלולה להעביר מסר של מתן לגיטימציה לנכונות הנאשם לפתור את קשייו תוך עבירה על החוק.

לטענת ב"כ המאשימה, אין בהיות מעשי הנאשם פחותים בחומרתם, בהשוואה ליתר הנאשמים בפרשה, כדי להצדיק את ביטול ההרשעה, וזאת לאור עיקרון אחידות הענישה, ומאחר שיתר הנאשמים הורשעו. לפי הטענה, נסיבות העבירה וחלקו היחסי של הנאשם, בהשוואה ליתר הנאשמים, נלקחו בחשבון בהסכמה על רכיבי הענישה במסגרת הסדר הטיעון.

ב"כ המאשימה הוסיפה שהפגיעה בנאשם אינה בלתי מידתית ושהותרת הרשעתו על כנה לא תגרום לנזק קונקרטי, שכן אין הכרח שעקב הרשעתו יישלל רישונו לייבוא מזון.

טיעוני ההגנה לעונש

10. הסניגור ביקש להימנע מהרשעת הנאשם לאור מאפייני העבירה - היותה מעידה חד פעמית, בסכום נמוך - ובשל הפגיעה הבלתי מידתית בנאשם אם יורשע.

לטענת הסניגור, אם יישלל רישיון הייבוא של הנאשם, לצד הפגיעה בנאשם יפגע גם האינטרס הציבורי. זאת, שכן החברה שבבעלותו מעסיקה עשרות עובדים שעלולים למצוא עצמם ללא פרנסה.

הסניגור הדגיש שמעשי הנאשם נמצאים ברף הנמוך ביותר בהשוואה ליתר הנאשמים, שהנאשם הביע חרטה עמוקה והפסיק את קשריו עם יועץ המזון מלבסקי.

הסניגור הודיע שאם תבוטל ההרשעה מסכים הנאשם לתרום סכום הגבוה מהקנס המוסכם, לגוף שיקבע בית המשפט.

דברו אחרון של הנאשם

11. בדברו האחרון, הביע הנאשם חרטה עמוקה על מעשיו ואמר כי מדובר במקרה חד פעמי שלעולם לא יחזור עליו.

דין והכרעה

12. הכלל הוא משהוכחו יסודות העבירה הפלילית, יורשע הנאשם (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל (להלן: "הלכת כתב").

13. סיום ההליך בלא-הרשעה הוא החריג לכלל ועל כן הימנעות מהרשעה תתאפשר רק במקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם הנזק לנאשם, אם יורשע, עולה על הנזק שייגרם לאינטרס הציבורי, אם תבוטל ההרשעה (ראו: ע"פ 8453/15 פלוני נ' מדינת ישראל (03.01.2016); רע"פ 3989/15 גוזלאן נ' מדינת ישראל (09.08.2015); רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל (10.06.2014)). יפים לעניין זה דברי כב' השופטת א' פרוקצ'יה:

"יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את

העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין." (בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל, פס' 11 (31.12.2007)).

מן הכלל אל הפרט

14. לאחר ששקלתי את מהות העבירה, נסיבותיה, נסיבותיו האישיות של הנאשם וטיעוני הצדדים, סבורני שענייני של הנאשם נופל בגדר החריג המצדיק סיום ההליך בלא הרשעה, להלן טעמיי.

15. יש טעם רב בטענת ב"כ המאשימה כי יש בעבירות השחיתות, באשר הן, כדי להשחית את המנהל הציבורי וככלל הן מצדיקות הטבעת אות קלון על העוברים אותן, באמצעות הרשעה. עם זאת, אין בכך כדי להצדיק הימנעות מבחינת כל מקרה לגופו. בעניינו של הנאשם ומבלי להקל ראש בעבירה שעבר, לא ניתן להתעלם מכך שמעשי הנאשם נמצאים בתחתית הרף שבמתחם הנמוך של עבירות השחיתות באשר הן, ובהשוואה ליתר הנאשמים בכתב האישום. מדובר במקרה בודד שבו מסר הנאשם סכום לא גבוה, בסך 500 ₪, למלבסקי, בעצת מלבסקי, על מנת שזה ירכוש מתנה לעובדת שירות המזון.

לא ניתן להתעלם מכך שקודם לפנייתו לאמצעי הפסול בו בחר, ניסה הנאשם לפעול מול עובדת הציבור באמצעים כשרים - העסקת יועצי מזון ושכירת שירותי עורכת דין - ורק לאחר שעובדת השירות הבהירה לנאשם שהיא אינה רואה ברוח טובה את מאמציו לקדם את ענייניו באמצעים חוקיים, ובחלוף מספר חודשים בהם לא הצליח הנאשם לקדם את ענייניו, קיבל הנאשם את עצת יועץ המזון להעברת מתנה לפיוס העובדת. עוד לא ניתן להתעלם מהיעדר אינדיקציה לכך שהמתנה לא הועברה לעובדת הציבור.

יוטעם כי בית המשפט אינו מקל ראש בפסלות הפתרון שבו בחר הנאשם, וכי אין בנסיבות המתוארות כדי להצדיק את בחירתו לעבור על החוק, ואולם, ראוי ליתן לנסיבות אלה משקל בקביעת אופן סיום ההליך בעניינו של הנאשם.

יוטעם כי אין במסקנתי כדי לפגוע בעיקרון אחדות הענישה, שכן העיקרון חל על נאשמים הדומים זה לזה במעשיהם על נסיבותיהם ובמאפייניהם האישיים, תוך מתן ביטוי לעקרון השוויון המהותי. ויפים לעניין זה הדברים הבאים:

"עקרון אחדות הענישה ישנה חשיבות רבה. הוא משקף את ערכי השוויון, ההגיונות והצדק, ואף את האינטרס לשמור על אמון הציבור בהליך הפלילי ובמערכת המשפט. אלא שעקרון האחדות אינו כלל עיוור. "אין לבצע פעולת 'העתק-הדבק' מנאשם בתיק אחד לנאשם בתיק אחר רק בשם עיקרון אחדות הענישה" (ע"פ 5195/11 קריניאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.3.2012)). שוויון מלאכותי פוגע בשוויון המהותי. הוא אף יוצר סוג אחר של אפליה. במלאכת גזר הדין נדרש בית המשפט לבחון את הנסיבות המיוחדות שמאפיינות כל נאשם, ולחתור לענישה ההולמת את העבירה על פי אמות המידה של המעשה והעושה." (ע"פ 6325/11 שלמה פחימה נ' מדינת ישראל, פס' 10 לפסק דינו של השופט הנדל (11.12.2012)).

16. ביחס לרכיב הנזק הקונקרטי לנאשם, לא נעלמה מעיני העובדה שלמשרד הבריאות שיקול דעת בהחלטה האם לשלול מהנאשם את רישיון הייבוא. אולם, מתסקיר שירות המבחן ומדברי הסניגור, עולה כי ככל שיתממש

החשש בשלילת רישיונו ייגרם לנאשם נזק כלכלי כבד בדמות סגירת העסק שהקים במו ידיו, באופן העלול לגרום לפגיעה בסמוכים על שולחנו ובמועסקים על ידו. סבורני, כי בנסיבות המקרה הקונקרטי, הצביע הנאשם על פוטנציאל נזק המניח את הדעת לנזק כלכלי משמעותי.

17. כעולה מתסקיר השירות בעניינו, מעשה העבירה הוא חריג בהתנהלות הנאשם, שהביע חרטה על מעשיו, הפסיק את קשריו עם יועץ המזון, הוא מנהל כיום אורח חיים נורמטיבי ופרודוקטיבי, ומספק תעסוקה ופרנסה אף לעובדים נוספים.

משקל מסוים יש ליתן אף להכבדת ההליך המשפטי עצמו על הנאשם. כתב האישום נגד הנאשם הוגש במאוחד עם עשרה נאשמים נוספים, לבית המשפט המחוזי. כריכת הנאשם יחד עם יתר הנאשמים, שמעשי העבירה שיוחסו להם חמורים עשרות מונים מהמעשה שבו הודה הנאשם, הוביל להשתתפות הנאשם בהליך משפטי מורכב וממושך, שראשיתו בשלהי 2018, הכבדה שראוי להתחשב בה, במידת מה, בקביעת ענשו.

18. לאור כל האמור, מסקנתי היא שבנסיבות העניין, הנזק שייגרם לנאשם, אם יורשע בדיון, גובר על הנזק שייגרם לאינטרס הציבורי, אם תבוטל הרשעתו.

19. אשר לרכיבי הענישה הקונקרטיים, בשים לב להלכות בית המשפט בדבר כיבוד הסדרי טיעון, לפיהן רק במקרים חריגים ייטה בית המשפט להתערב בהסכמת הצדדים, החלטתי לכבד את ההסדר.

סוף דבר

20. לאור האמור, אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם, וסיום ההליך ללא הרשעה.

א. הנאשם ירצה 200 שעות לתועלת הציבור שיבוצעו בהתאם לתוכנית שנקבעה בתסקיר השירות מיום 29.06.2020.

בתום ריצוי השל"צ ידווח השירות לבית המשפט.

21. בהסכמתו יעביר הנאשם תרומה כספית בסך ₪ 25,000 לאגודה למלחמה בסרטן, וזאת לא יאוחר מיום 01.01.2021.

ניתנה היום, י"ח חשוון תשפ"א, 05 נובמבר 2020, בנוכחות הצדדים.